॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ सइति तत्रार्थप्रकृतिर्धर्मप्रकृतिरर्थधर्मप्रकृतिश्चेतित्रेधाप्रकृतिस्तां तत्राद्या कृषिर्वणिक्पथोदुर्गंसेतुःकुंजरबंधनं खन्याकरकरादानंशून्यानांचनिवेशनं अष्टौसंधा नकर्माणिप्रयुक्तानिमनीषिभिरिति संधानंअर्थप्राप्तिः तथादुर्गाध्यक्षोबलाध्यक्षोधर्माध्यक्षश्चमूपतिः पुरोधावैद्यदैवज्ञःसप्तप्रकृतयस्त्विमाइति तत्रधर्माध्यक्षोधर्मप्रकृतिः अन्येअर्थधर्मप्रकृतयइतिविवेकः ॥ २४ ॥ एकार्थेएकस्मिन्प्रयोजनेएकएवाध्यक्षःकार्यश्चारैस्तुतद्गुणदोषान्संकलयेन्नतुएकार्थेद्वावध्यक्षौकार्यावित्याह एकार्थेइति ॥ २५ ॥ समयेनीतिमर्यादायां ॥ २६ ॥ प्रत्यनंतरःप्रतिनिधिः प्रधानइ

क्षताद्भीतंविजानीयादुत्तमंमित्रलक्षणं ॥ येतस्यक्षतमिच्छंतितेतस्यरिपवःस्मृताः ॥ १९ ॥ व्यसनान्नित्यभीतोयःसमृद्ध्यायोनदुष्यति ॥ यत्स्यादेवंविधंमित्रं तदात्मसममुच्यते ॥ २० ॥ रूपवर्णस्वरोपेतस्तितिक्षुरनसूयकः ॥ कुलीनःकुलसंपन्नःसतस्मात्प्रत्यनंतरः ॥ २१ ॥ मेधावीस्मृतिमान्दक्षःप्रकृत्याचानृशंस्यवान् ॥ योमानितोमानितोवानचदुष्येत्कदाचन ॥ २२ ॥ ऋत्विग्वायदिवाचार्यःसखावात्यंतसंस्तुतः ॥ गृहेवसेदमात्यस्तेसस्यात्परमपूजितः ॥ २३ ॥ सतेविद्यात्परं मंत्रंप्रकृतिंचार्थधर्मयोः ॥ विश्वासस्तेभवेत्तत्रयथापितरिवैतथा ॥ २४ ॥ नैवद्वौनत्रयःकार्यानमृष्येरन्परस्परं ॥ एकार्थेह्येवभूतानांभेदोभवतिसर्वदा ॥ २५ ॥ कीर्तिप्रधानोयस्तुस्याद्यश्चस्यात्समयेस्थितः ॥ समर्थान्यश्चनद्वेष्टिनानर्थान्कुरुतेचयः ॥ २६ ॥ योनकामाद्भयाल्लोभात्क्रोधाद्वाधर्ममुत्सृजेत् ॥ दक्षःपर्याप्तवचनःसतेस्यात्प्रत्यनंतरः ॥ २७ ॥ कुलीनःशीलसंपन्नस्तितिक्षुरविकत्थनः ॥ शूरश्चार्यश्चविद्वांश्चप्रतिपत्तिविशारदः ॥ २८ ॥ एतेह्यमात्याःकर्तव्याःसर्वकर्मस्ववस्थिताः ॥ पूजिताःसंविभक्ताश्चसुसहायाःस्वनुष्ठिताः ॥ २९ ॥ कृत्स्नमेतेविनिक्षिप्ताःप्रतिरूपेषुकर्मसु ॥ युक्तामहत्सुकार्येषुश्रेयांस्युत्थापयंत्युत ॥ ३० ॥ एतेकर्माणिकुर्वंतिस्पर्धमानामिथःसदा ॥ अनुतिष्ठंतिचैवार्थमाचक्षाणाःपरस्परं ॥ ३१ ॥ ज्ञातिभ्यश्चैवबुध्येथामृत्योरिवभयंसदा ॥ उपराजेवराजर्षिज्ञातिर्नसहतेसदा ॥ ३२ ॥ ऋजोर्मृदोर्वदान्यस्यह्रीमतःसत्यवादिनः ॥ नान्योज्ञातेर्महाबाहोविनाशमभिनंदति ॥ ३३ ॥ अज्ञातिनोपिनसुखानावज्ञेयास्ततःपरं ॥ अज्ञातिमंतंपुरुषंपरेचाभिभवंत्युत ॥ ३४ ॥ निकृतस्यनरैरन्यैर्ज्ञातिरेवपरायणं ॥ नान्योनिकारंसहतेज्ञातिर्ज्ञातेःकथंचन ॥ ३५ ॥ आत्मानमेवजानातिनिकृतंबांधवैरपि ॥ तेषुसंतिगुणाश्चैवनैर्गुण्यंचैवलक्ष्यते ॥ ३६ ॥ तियावत् ॥ २७ ॥ प्रतिपत्तिविशारदः कार्याकार्यविवेककुशलः ॥ २८ ॥ स्वनुष्ठिताः सुष्ठुअनुष्ठितंकर्तव्यंयेषांते ॥ २९ ॥ कृत्स्नंअप्रतिकुंचकंयथास्यात्तथाविनिक्षिप्ताःअधिकृताः प्रतिरूपेषुअनुरूपेषुकर्मसुआयव्ययसंकलनादिषु कार्येषुपराभिभवादिषु ॥ ३० ॥ ३१ ॥ उपराजासमीपवर्ती सामंतः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ निकृतस्यलंघितस्यनान्यःपरायणं कथंचकथमपिनसहतेइत्यन्वयः ॥ ३५ ॥ बांधवैःसंबंधिभिर्निकृतेकस्मिंश्चित्पुरुषेतज्ज्ञातिःकृत्स्नाआत्मानमेवनिकृतंजानाति तेषुज्ञातिषु यथोक्तं परस्परविरोधेह्वियंपंचचतेशतं अन्यैःसह विरोधेतुवयंपंचोत्तरंशतमिति ॥ ३६ ॥

Digitized by Google